

Upis djeteta sa poremećajem iz autističnog spektra u vrtić:

Majka djeteta s teškoćama u razvoju iz autističnog spektra obratila se Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom zbog poteškoća s uključivanjem i boravkom svojeg sina u redovnom dječjem vrtiću.

Zbog sumnji na poremećaj iz autističnog spektra dječak je od svoje treće godine života bio integriran u posebnu skupinu pri redovnom vrtiću, a uz to je bio uključen u programe intenzivne rehabilitacije pri vrtiću u specijaliziranoj ustanovi. Nakon jednogodišnjeg individualiziranog programa i praćenja od strane stručnog tima redovnog vrtića koji je dječak pohađao, stručni tim vrtića utvrdio je da kod djeteta više nije prisutan poremećaj iz autističnog spektra, te da je dječak napredovao u gotovo svim razvojnim područjima.

Međutim, u novom vrtiću u koji je dijete uključeno u poludnevni boravak u redovni program i u redovnu odgojno-obrazovnu skupinu u čijim je svim aktivnostima primjereno sudjelovao, dječaku je bez prihvatljivih argumenata onemogućen boravak u vrtiću dulje od 4 sata. Uz to, svake pedagoške godine ugovor o uključivanju dječaka uvijek je bio terminiran s 30.6. tekuće godine, iako je zakonsko trajanje pedagoške godine do 31.8.

Povodom te pritužbe postupajući sukladno svojim ovlaštenjima, Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom zatražila je provođenje stručno-pedagoškog nadzora od strane Agencije za odgoj i obrazovanje, inspeksijskog nadzora od strane Prosvjetne inspekcije Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, očitovanje dječjeg vrtića, održala sastanak s ravnateljicom dječjeg vrtića te nakon tako provedenog postupka utvrđivanja činjenica i okolnosti uputila Upravnom vijeću vrtića preporuku za preispitivanjem diskriminirajuće odluke o trajanju dnevnog boravka dječaka u vrtiću.

Iz dječjeg vrtića tijekom ispitnog postupka nije predočeno da su poduzete mjere razumne prilagodbe potrebama djeteta kako bi se pokušalo produžiti dječakov dnevni boravak uz dodatne oblike potpore kao što su primjerice veći broj odgajatelja u grupi, manji broj djece u grupi, kontakt sa specijalistima-rehabilitatorima vezano uz preporuke za dulje uključivanje dječaka, ostvarivanje prava na pomoć pri integraciji temeljem Zakona o socijalnoj skrbi i sl. Dodatnu težinu ovom slučaju dala je činjenica da je ovakvo postupanje vrtića trajalo kroz duži vremenski period od dvije godine kroz koje je bio ograničen boravak djeteta i dnevno i kalendarski. U svojoj preporuci Pravobraniteljica je na temelju čl. 9. st. 1. Zakona o pravobranitelju za osobe s invaliditetom („NN“ br. 107/07.) i čl. 13. Zakona o suzbijanju diskriminacije („NN“ br. 85/08.), preporučila ustanovi da prekine s diskriminatornim postupanjem zbog propuštanja razumne prilagodbe u korištenju javno dostupnog resursa, te preispita diskriminirajuću odluku o boravku djeteta s teškoćama u razvoju u vrtiću u trajanju od 4 sata dnevno s ciljem da mu se omogući boravak u vrtiću u trajanju od 6 sati dnevno, makar i postupno.

Vrtić je upozoren da je na temelju čl. 1. i 4. st. 2. Zakona o suzbijanju diskriminacije, osnova diskriminacije invaliditet, a oblik diskriminacije propuštanje razumne prilagodbe onemogućavanjem korištenja javno dostupnog resursa prilagodbom infrastrukture i prostora, korištenjem opreme i na drugi način koji nije nerazmjern teret za onoga tko je to dužan omogućiti.

Onemogućavanjem korištenja javno dostupnog resursa koji je u ovom slučaju bio boravak u dječjem vrtiću u trajanju od 6 sati dnevno, dječak je osnovom svojeg invaliditeta kao dijete s teškoćama u razvoju stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na ostalu djecu i to propuštanjem razumne prilagodbe kao oblikom diskriminacije.

U preporuci Pravobraniteljice istaknuto je da je vrtić dužan stvarati primjerene uvjete za rast i razvoj svakog djeteta, posebno djeteta s teškoćama u razvoju, u njegovom najboljem interesu. Princip jednakih prava podrazumijeva i pravo na jednako dostupne javne usluge i resurse. Obzirom na resurse vrtića te financijske resurse lokalne zajednice kao njegovog osnivača, istaknuli smo da smatramo kako osiguravanje potrebnih oblika potpore uključivanju djeteta s teškoćama u razvoju u vidu 2 sata dužeg dnevnog boravka nego do sada niti stručno, organizacijski niti financijski ne bi predstavljalo nerazmjern teret za onoga tko je to dužan omogućiti (vrtić i osnivač) sukladno specifičnim potrebama djeteta s teškoćama u razvoju.

Navedeni su i kriteriji za procjenu je li tražena prilagodba u granicama pravnog standarda razumne prilagodbe sukladno europskoj Direktivi 2004/78/EZ: financijski i ostali troškovi koji nastaju

prilagodбом; veličina i raspoloživa sredstva organizacije ili poduzeća; te mogućnost pokrivanja troškova prilagodbe iz javnih fondova ili raspoloživost nekih drugih sredstava pomoći.

Na temelju tako utvrđenog stanja, donijeli smo mišljenje prema kojem je makar postupno produljenje dnevnog boravka dječaka u vrtiću do 6 sati dnevno, sukladno preporukama rehabilitatora, u granicama pravnog standarda razumne prilagodbe.

Ishod slučaja: Povodom ove preporuke Pravobraniteljica je zaprimila odgovor dječjeg vrtića u kojem je obaviještena da će vrtić produžiti vrijeme boravka djeteta na 6 sati dnevno do 31.3.2012.g. nakon čega će stručno-razvojna služba vrtića evaluirati dječakov napredak i u suradnji s majkom odlučiti o daljnjim koracima.

Prema navedenom odgovoru, dijete je tijekom boravka u vrtiću, zahvaljujući sustavnom radu odgojitelja i stručnih suradnika, postigao evidentan napredak. Osmišljeni individualizirani odgojno-obrazovni rad dao je vidljive rezultate na svim razvojnim područjima, te su se sada i postigle pretpostavke u razvojnoj liniji dječaka za promjene u dužini dnevnog boravka, a posebno u svjetlu činjenice da se pred polazak u školu s njim treba raditi na privikavanju na duži period odgojno-obrazovnog rada, te razvijanju tolerancije na promjene dnevnog ritma i rutine.

Majka je upućena na daljnju konstruktivnu suradnju sa stručnom službom dječjeg vrtića u praćenju kvalitete i sadržajnosti odgojno-obrazovnog rada i dječakovog napredovanja i pozvana da se ponovo obratiti pravobraniteljici za osobe s invaliditetom ukoliko dođe do povrede prava njezinog sina, djeteta s teškoćama u razvoju.